

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

07 Şubat 2019

Sayı : 30824082/610- 32053
Konu : Yazılı soru önergeleri

.../.../2019

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları, Bakanlığımıza geliş tarih-sayıları ile konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EKLER:

- Liste (1 Adet- 2 Sayfa)
- Cevap yazısı (28 Adet, 37 Sayfa)

7/1170
GK 11

İZMİR MİLLETVEKİLİ
SAYIN MURAT BAKAN'IN
TBMM 7/1170 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE AİT
SORULAR VE CEVAPLARI

SORULAR:

Bozcaada'nın Beylik Koyu'nda 2014 yılında karaya oturan 'Mercy Cod (NIL-K)' isimli kuru yük gemisi tüm uyarılara rağmen denizin içinde sökülüştür.

1978 yapımı olan geminin asbest içerdiğini ileri süren Bozcaada Forum üyeleri geminin asbest ölçümü yapılmadan ve gerekli önlemler alınmadan sökülümüne karşı çıkmış, gemi sökülümünün durdurulmasına dönük dilekçeler verse de gemi kısa sürede sökülüştür.

Bozcaada Kaymakamının öncülüğünü yaptığı bir törenle sökülülen ve 'asbest yok' raporu olduğu söylenen gemiden geride kalan parçalarda yapılan incelemelerde asbest tespit edilmiştir.

Geminin sökülümüne olmasına rağmen asbestin çevreye yayılıp yayılmadığı tartışmalarının sürmesi nedeniyle Bozcaada Belediyesi asbest konusunda Çalışma Sosyal Güvenlik Bakanlığına akredite olan Vonka adlı şirket aracılığıyla bölgede (denizde, karada ve havada) asbest ölçümleri yaptırmıştır.

21 Temmuz tarihinde yapılan ölçümlere, Dokuz Eylül Üniversitesi Çevre Bilimleri Bölümü emekli öğretim üyesi Yrd. Doç. Dr. Enver Yaser Küçükgül ve asbestle ilgili uluslararası bir STK olan Asbest Hastalığa Bilinçlendirme Organizasyonu (ADAÖ) temsilcisi Sinem Kankotan gözlemci olarak katılmıştır.

Asbest ölçüm sonuçları ile ilgili verilerin bir kısmı Bozcaada Belediyesi ve Asbest Sökülüm Uzmanları Demeği (ASUD) ile paylaşılmış, gemiden kalan parçalar üzerinde yapılan ölçümlerde dört numunede asbest tespit edildiği açıklanmıştır.

ASUD yetkilisi Cafer Fidan basına yaptığı açıklamada asbest envanterinin gemi orada iken yapılması gerektiğini vurgulayarak, "Gemi sökülmeden önce 'asbest yoktur' diye bir raporun verildiği belirtiliyor ama o rapor da yok elimizde. Ne şekilde yapıldığı, nereden numune alındığı ile ilgili kimse bize rapor sunmadı" şeklinde konuşmuş ve ortada bir asbest maruziyeti olduğunu asbest saçılımının özellikle sökülüm çalışmaları sırasında olabileceğini ifade etmiştir. Bu bağlamda;

1- 'Mercy Cod (NIL-K)' isimli kuru yük gemisi sökülmeden önce, çevreye ve canlı yaşamına yönelik tehdit oluşturup oluşturmayacağına dair bilimsel çalışma yapılmış mıdır? Yapıldıysa raporun detayları nedir? Yapılmadıysa neden yapılmamıştır?

2- Asbest Sökülüm Uzmanları Demeği (ASUD) yetkilisi, gemi sökülmeden önce alındığı söylenen 'asbest yoktur' raporunun olmadığını ifade etmiştir. Söz konusu geminin 'asbest yoktur' raporu var mıdır? Varsa nerededir ve neden paylaşılmamaktadır? Yoksa, böyle bir rapor olmamasına rağmen gemi sökülümü neden yapılmıştır?

3- Bakanlığınız, gemi sökülümü tamamlandıktan sonra, sökülümün yapıldığı bölgede (karada, denizde ve havada) çevreye ve canlı yaşamına yönelik bir tehdit olup olmadığını denetlemiş midir? Denetlemediyse hangi gerekçeyle denetlememiştir? Denetlediyse, denetim sonucu hazırladığı raporun detayları nedir?

4- Sökülüm yapılan geminin parçaları nerededir?

5- Gemi sökülümü sonrası yapılan incelemelerde bölgede çevreyi ve canlı yaşamını tehdit eden asbest tespit edilmiştir. Sökülüm için izin veren ve sökülümü yapanlar hakkında yasal işlem başlatılacak mıdır?

6- Sökümün yapıldığı bölgedeki çevre ve canlı yaşamını tehdit eden etkenlerin belirlenerek bölgenin temizlenmesi için neler yapılacaktır?

CEVAPLAR:

Bozcaada Liman Başkanlığı tarafından 06/02/2017 tarihinde Çanakkale Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğümüze yapılan başvuruda (Ek-1); 29/12/2014 tarihinde şiddetli lodos sebebiyle Bozcaada güneyinde yer alan Beylik Koyu'nda Garanti Finansal Kiralama A.Ş. adına kayıtlı NİL-K (IMO-7704289) isimli soğan yüklü kuru yük gemisinin karaya oturduğu, mevcut durumu itibarı ile Aliğa Gemi Söküm Merkezine kendi imkânları ile veya yüzdürülerek götürülmesinin mümkün olmadığı, bu nedenle; Gemi Söküm Yönetmeliğinin 14. Maddesi gereğince, yerinde sökülerek geri dönüşümünün sağlanmasının uygun olacağına ilgili komisyonca karar verilmiş olduğu ve bu kapsamda Kurumumuz mevzuatı açısından gereğinin yapılması talep edilmiştir.

Geminin karaya oturduğu alanın Sit Alanında kalması nedeniyle Çanakkale Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü tarafından, Bozcaada Liman Başkanlığına, 12/02/2018 tarih ve E.1338 sayılı yazı (Ek-2) ile Söküm İşlemleri ile ilgili Aksiyon Planı istenmiş ayrıca; Gemi Söküm İşleminin yapılacağı alanın "Doğal Sit Alanı" içerisinde kalması dolayısı ile karasal alanda yapılacak her türlü fiziki müdahale (yol, şantiye vs) için Çanakkale Tabiat Varlıklarını Koruma (TVK) Belge Komisyonu'nun Olurunun alınması gerektiği bildirilmiştir. Bilahare Tabiat Varlıklarını Koruma Şubesi tarafından başvuru, Çanakkale TVK Bölge Komisyonuna sevk edilmiş ve Komisyon, başvuruyu olumlu olarak değerlendirerek gerekli izni vermiştir.(Ek-3)

Gemi Söküm İşi başlamadan önce Çanakkale Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğümüzce istenen ve kabul edilen Aksiyon Planı gereğince; söküm faaliyeti öncesi mevcut durumun tespiti için İl Müdürlüğümüz nezaretinde Bakanlığımızdan yetki almış akredite bir laboratuvar tarafından, Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği ve Yüzme Suyu Kalitesi Yönetmeliği Ek'ine göre hem deniz suyundan hem de sedimandan numuneler alınarak analizleri yaptırılmıştır.

Çanakkale Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğümüzce 30/03/2018 tarih ve E.2814 sayılı yazı ile Gemi Söküm işine başlanması için izin verilmiştir.

Bozcaada Liman Başkanlığınının 05/04/2018 tarih ve E.87 sayılı yazısı ile söz konusu geminin yerinde söküm işinin 05/04/2018 tarihi itibarı ile başladığı Çanakkale Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğüne bildirilmiştir.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından 24/01/2014 tarih ve 8 No'lu Belge sahibi Asbest Söküm Uzmanı Birol İNAM tarafından 02/04/2018 tarihinde yapılan inceleme sonucunda hazırlanan raporda; Gemide "asbest" türü malzemeye rastlanılmadığı kayıt altına alınmıştır.

Gemi Sökümü esnasında, deniz suyu ve söküm mahallinin kirletilmesinin önlenmesi amacıyla yüklenici firma tarafından gerekli önlemler alınmış, alınan önlemler de İl Müdürlüğümüzce çeşitli defalarda yerinde kontrol edilmiştir. Söküm işinde oluşan atıkların, MOTAD Sistemi kullanılarak Lisanslı Firmalar tarafından ilgili mevzuata uygun olarak geri kazanımı ve bertarafı sağlanmıştır.

Bozcaada Liman Başkanlığınının 01/06/2018 tarih ve E.145 sayılı yazısına binaen Gemi Söküm işlemi, 31/05/2018 tarihinde tamamlanmıştır. Söküm işlemi sonrasında deniz suyu ve sediman

kirlilik derecelerinde artış olup olmadığının tespiti amacıyla, faaliyet başlamadan önce numune alınan noktalardan tekrar numune alınmıştır. Analiz sonuçlarına göre, sökülme işleminden kaynaklanan herhangi bir kirlilik artışına rastlanmamıştır.

Bu bilgiler ışığında örgenizin cevapları aşağıda yer almaktadır.

- 1- Mercy Cod (NIL-K) isimli kuru yük gemisi sökülmeden önce çevreye ve canlı yaşamına yönelik tehditlerin oluşup oluşmayacağına ilişkin; Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından verilen 24/01/2014 tarih ve 8 no'lu belge sahibi Asbest Söküm Uzmanı Birol İNAM tarafından 02/04/2018 tarihinde yapılan inceleme sonucu hazırlanan Raporunda; Gemide "asbest" türü malzemeye rastlanılmadığı kayıt altına alınmıştır. Ayrıca Gemi Söküm İşleri başlamadan önce hali hazırda gemi söküm mahallinin durumunun tespiti amacıyla Çanakkale Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğümüz gözetiminde Akredite bir laboratuvar tarafından Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği ve Yüzme Suyu Kalitesi Yönetmeliği Ek'ine göre hem deniz suyundan hem de sedimandan numune alınmıştır.
- 2- Asbest Söküm Uzmanları Derneği (ASUD) yetkilisinin ifadesinde olmadığını belirttiği "Asbest Yoktur" raporu, Çanakkale Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğümüzde bulunmakta olup; ilgili yetkili tarafından raporun görülmesi yönünden İl Müdürlüğümüzden bir talebi bulunmamaktadır.
- 3- Bakanlığımız adına Çanakkale Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü tarafından gemi sökümü tamamlandıktan sonra birinci maddede belirtilen numuneler aynı noktalardan tekrar alınılarak analizlerinin yapılması için akredite bir laboratuvara gönderilmiştir.
- 4- Sökümü yapılan NIL-K isimli gemiden çıkan parçalar, Bakanlığımız Atık Yönetimi Yönetmeliği çerçevesinde bertaraf ve geri kazanım tesislerine Lisanslı firmalar tarafından sevk edilmiştir.
- 5- Gemi Sökümü sonrası Çanakkale Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü tarafından, söküm işi başlatılmadan önce numune alınan noktalardan su ve sediman numunesi alınılarak, söküm işinin çevreye verdiği bir kirlilik artışı bulunup bulunmadığı kontrol edilmiş ve bir kirlilik artışı görülmemiştir.
- 6- Sökümün yapıldığı bölgede çevre ve canlı yaşamını tehdit eden bir etken belirlenmemiştir.

